

יום ב', יג' בכסלו תש"ס (22 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, בשנת 4260 (499 למניינם), יום פטירתו של רבינא בר רב הונא, בסוף תקופת האמוראים. מתלמידי רבא היה. רבינא היה, יחד עם רעו רב אשי, מסדר את התלמוד הבבלי.

נולד היום, בשנת תרל"א (1870-5631), הסופר שמחה בן-ציון – עורך ומורה לעברית ברוסיה ובארץ-ישראל. היה מראשוני תל-אביב. בין כתביו, סיפורים לבני הנעורים. [אחד הדברים שלמדים אנו מ"תזכורות" קצרות אלה של תולדות קודמינו בארץ ובהוסטוריית העם הוא הרקע לנתינת שמות לרחובות הערים בארץ...]

וכעבור כמה שנים, בשנת תרפ"ה (1924-5685), מנחם שיינקין, מפעילי הציונות ברוסיה, נהרג בתאונה. היה מעסקני המעמד הבינוני בארץ וממייסדי תל-אביב. שיינקין היה חסיד היוזמה הפרטית בהגשמה הציונית בארץ.

ולקראת חנוכה (בעוד 12 יום!), המשך הרקע ההיסטורי לימי שמחה אלה:
כצבאות השמיים, כך צבאות הארץ ליעוד, אבל לא לבחירה. צבאות השמיים אין להם בחירה ואינם יכולים לשנות תפקידם לעולם. צבאות הארץ יש להם בחירה ויכולים לשנות תפקידם לרע להם ולרע לעולם. יופיותו של יפת ("יפת אלוקים ליפת וישכון באהלי שם..." [בראשית, ט', 27]) כשהוא נתון באוהל שם ומשרת אותו: יופי הוא ודאי. ברם, שפחה כי תבוא לירש גבירתה, כלומר יופיותו של יפת כשהיא אומרת לשעבד לה את אוהלי שם שישרתוה: אין לך כיעור גדול מזה. הגבורה הופכת לעריצות אכזרית, החכמה הופכת למזימה, והאמת הופכת לסילוף, למה? שאלמלא העריצות והמזימה והסילוף, במה תיכנע הגבירה לשרת את שפחתה: היכן הוא היופי?

נכונים הם שליטי יוון להסכים לרוב גופי התורה, הללו שבדמיונם ניתנים לעירוי אל תוך הכלים היווניים. שלוש מצוות בלבד הם רוצים לבטל מישראל: שאם ייבטלו אלה, לא יישארו כל המצוות האחרות אלא פולחן יווני נעור וריק, שסופו להשתכח מן הלב: שבת, חודש ומילה.

השבת מזכירה לשומריה ולכל רואיהם, כי יש מנהיג לבירה ובדברו האין נעשה ליש, ובמאמרו היש נהפך לאין: תנו כבוד לבוראכם והשתחוּ לו כל הארץ! ...שבת זו תיעקר ויישכח זכרונה: אנחנו אדוני הארץ וכל יושביה. רק לנו ישתחוּ.

החודש מזכיר למקדשיו ולכל רואי אותם, כי כח אלוקים פועל בזמן. לא הכל קבוע וקיים בזמן ולא הזמן שולט על החיים בו, אלא הכל תלוי בקידוש שמקדשים יראיו של הקב"ה כרצונו. קדשו בית דין את החודש: מקודש הוא. ומקודשים המועדים והם נעשים מעיינות שופעים קדושה והתרוממות בגופים ובנפשות; לא קדשוהו בית דין: הכל חולי חולין, ואפילו יבואו כל מלכי מזרח ומערב לרומם נפש אחת משפלותה ולקדשה, אינם יכולים! ...חודש זה ייעקר מישראל ויישכח זכרונה. אנחנו קובעים זמנים ומועדים. שמחתם ותוגתם בידינו קבועים הם וקיימים. נבלה בהם כדי שלא יבלו אותנו...

[להימשך...]

יום נעים (עם תפילת "תן טל ומטר לברכה")!